

בְּהַרְבֵּי אֲבוֹתֵינוּ

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאני שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ייעש בן אהרן (במדבר ת. א)

מובא בספרי על פס' זה והעלהו רש"י: להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, עכ"ל.

מפורסמת שאלת המפרשים מה שבח יש בזה 'שלא שינה', וכי היה צד לאהרן לא לקיים את דבר ה'?! אתמהא. וביאר, שמצווה זו היתה יכולה להיעשות גם ע"י בני שנאמר (שמות כז, כא) 'יערוך אותו אהרן ובניו, ועכ"ז לא הניח להם לעשות אלא הוא בעצמו נדרזו בכל פעם ופעם כל ימי חייו. וכפי שכתב בספר 'מעייני החיים' (ח"ב) וז"ל: בנוהג שבעולם אצל האנשים הרגילים, כי כאשר הם מזדקנים ושבעים במעשים ובמנהגים טובים, הם מוסרים ומעבירים את תפקידם ואת שירותם בעבודה לבניהם אחריהם. כשהם מגיעים לגיל הזיקנה והאחריות כבר כבדה עליהם, גם אם עוד העבודה חביבה להם, הם נוהגים להקל מעצמם את מעמסת האחריות ומעבירים אותה לבאים אחריהם, לממלאי מקומם. אבל אהרן לא נהג כן, ואעפ"י שהעבודה כשרה גם בבני מ"מ לא נתרפה ממלאכתו, לא הקל על עצמו אלא רצה שהעבודה תיעשה דוקא ע"י עצמו. הוא לא בא להתנשאות שכבר יכול הוא לראות שאחרים עושים את העבודה, לא ניצל את העייפות אלא המשיך לעשות את העבודה באותה חביבות כמקודם, כמו בימיו הצעירים עשה הכל בזריזות בעצמו, עכ"ל. ויעוין בספר 'תורת משה' שהביא מהמדרש שאפילו ביום הראשון לחנוכת המשכן כאשר מתו שני בניו, הוא הדליק את המנורה ולא מסר הדלקתה לאחר. ללמדנו שאדם צריך להתחזק בקיום המצוות בכל גופו ובפרט בלימוד התורה, ומעשה אבות סימן לבנים, שכאשר יראו בניו שגם כשאבא פטור מללמוד כגון כשהוא חולה או סועד, ובכ"ז מתאמץ על התורה, אזי יגדל חשקם להיות כמותו. ולהבדיל, כפי שרואים שכאשר אדם מחזיק באומנות מסוימת ודבק בה, גם בנו הולך בדרך אביו.

נוסף על זאת יש להזכיר ביאור נוסף של המפרשים ומקורו הוא בעל 'שפת אמת' על השאלה הנ"ל. שאהרן הכהן לא שינה, ר"ל, לא שינה התלהבותו בקיום מצווה זו, וכל פעם מחדש התעורר לקיימה כאילו לו זו הפעם הראשונה, ע"כ. והלואי על כל אחד ואחד מישראל. כמה לצערינו אנו קמים בעצלתיים בבוקר, או יש הרבה מתפללים בשעה שמונה לאחר ששילחו את ילדיהם למוסדות חינוך. וכמה מאחרים לתפילות, ויש הנרדמים בזמן קריאת התורה, ואשרי השם דרכי, ואם לא למענו לכל הפחות למען חינוך ילדיו. ומדברי ה'מנחת יודוה' אשר כתב על הספרי וז"ל: ואע"ג שבלאו הכי נמי ידעינן שעשה ציווי של הקב"ה, מ"מ דבר גדול הוא זה שהפסוק מעיד על צדקתו וכו', ע"כ. נלמד להתנהג עם ילדינו הקטנים ואף הגדולים, שגם כאשר פשוט שהילד צריך לשמוע לקולנו ואין ספק שישמענו. מ"מ כדאי לומר לו כל הכבוד שאתה שומע וזה אף לילד גדול ולא רק לילד קטן, ומלות השבח עושות הרבה בלבד.

פניני הלכה

מנהגינו שבעודו בכריעה אחר שפסע שלוש צעדים לאחורים בסיום התפילה, קודם שיוקף, הופך פניו לשמאלו שהוא ימין השכינה שהיא כנגדו בשעת התפילה, ולכן בעצתו עתה מן התפילה אומר עושה שלום במרומינו, והופך פניו לימינו שהוא שמאל השכינה ואומר הוא ברחמינו וחסדינו יעשה שלום עלינו, ואחר כך כורע לפניו ואומר ועל כל ישראל

כתב מרן בשולחן ערוך (סימן קכ"ג הי"א) 'כורע ופוסע שלש פסיעות לאחוריו בכריעה אחת, ואחר שפסע שלש פסיעות, בעודו כורע קודם שיוקף, כשיאמר עושה שלום במרומינו, הופך פניו לצד שמאלו, וכשיאמר הוא יעשה שלום עלינו, הופך פניו לצד ימינו, ואח"כ ישתחוה לפניו כעבד הנפטר מרבו'.

והנה מדקדק לשונו נמצא, שאת הפניות לצד שמאל ולצד ימין, הכל נעשה כהמשך לאותה כריעה אחת, בה עשה את שלושת הפסיעות, וכן מדקדק הוא במה שכתב, 'יבועודו כורע קודם שיוקף, כשיאמר עושה וכו' הופך פניו, הכל בחדא שחיה מבלי להרים את ראשו כלל, [וכן מבואר ברמב"ם (פ"ה מהל' תפילה הי"ז), ובדברי רש"י על הרי"ף, ריטב"א (שם), סי' צידה לדרך (מ"א כ"ב פ"ג) ועוד].

אולם הנעשה לאחר מכן, היינו השתחויה שלפניו, לכאורה יש לומר שקודם לה יש לזקוף את הראש אפילו זקיפה קלה, זאת כדי ליצור אפשרות שממנה יבוא למצב השתחויה, שאם נאמר שגם זה בכלל אותה כריעה הנזכרת, לא היה לו לומר שמשתחויה לפניו, אלא יואחר כן לפניו, אלמא זוקף ראשו קודם לכן, כדי להיות בא ממנו למצב השתחויה, אלא שזה אינו.

ראשית דבר, אם אכן מרן סובר שצריך להיעשות כן, אמאי השאיר זאת על דרך הרמז, בפרט שאין כאן המקום לדרוש סתומי, מאחר שבהלכה זו מרן מפרט והלך כל פרט ופרט בסד"ר העבודה, ומדוע הניח דווקא כאן את ביאור הענין והניחו על דרך הרמז. ועוד שממה שכתב מרן בפתחה דבריו, 'בעודו כורע קודם שיוקף', משמע שכל סדר האמור בהמשך נעשה כן בכריעה אחת קודם זקיפה. ועל כרחינו לומר, שהשתחויה זו המדוברת, מתבצעת ממצב כריעה בה הוא נתון כעת מבלי להגביה את ראשו כלל, וכיוון שמתבצעת נחות געשית, נראה הדבר כשחיה קלה, ויעוין שולחן ערוך (חיי"ד סי' רמ"ב סט"ז).

סוף דבר, הביאור בדברי מרן שהשתחויה הנעשית לפניו, נעשית כהמשך לכפיפה הנעשית קודם לכן וממצב זה מוסיף להשתחוות מעט, וכן הוא מנהיגו. (ערוך מתוך שו"ת אורן של-חכמים להרה"ג אורן צדוק שליט"א ח"ב סי' ב')

לעילוי נשמת

מרת חביבה בת רחמה אוהנינה ע"ה
תנצב"ה

לעילוי נשמת

שחר יהודה בן אפרים ז"ל
תנצב"ה

לזש"ק

יובל בן דוד
ירות בת זכריה

מרבני הקהילה

הרה"ג ברוך עוקשי שליטיא
רב ק"ק 'בני תורה' אלעד ת"ז

"זיהי בנסוע הארון".

פתרונות לפרשת 'במדבר'

אחודה חידה! קדמה (בכמה מקומות בפרשה)
מפני שהטעם שלפני השוא, מחליש השוא.
הזוכה בהגרלה: מי שהכל שלו.
מי בתמונה? הרב יחיאל קורח.
הזוכה בהגרלה: יהל אלשיך.

זוהי חידה!
היא ראשונה
ונחסרה מהתיבה
באור החיים הסביר חסרנה
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

אמאוחי לשון
גִּיס, גִּיסוֹת –
מה שכיום
אומרים גִּיס,
גִּיסוֹת.

במסורה נצטוונו לעשות נניין הפוכין קודם הפרשה ואחר הפרשה, ובשבת (ק"ז, ט"ז) אמרו שהבדלה זו היא כדי להבדיל בין פורענות לפרענות, ויש להתבונן מדוע דווקא נניין ולא אותיות אחרות. שנתבאר דהפורענות הראשונה הוא מה שנאמר ויסעו מהר ה' דרך שלשת ימים ודרשו שברחו כתינוק הבורח מבית הספר, והפורענות השניה הוא מה שנאמר כל פרשת המתאוננים. ומבואר ממה דהיו צריכים להפסיק בפרשה בין הפורענויות, שבמציאות האמיתית האירועים היו סמוכים זה לזה, וצ"ב מה הקשר בין בריחתם מהר ה' לתלונות על המן וכי שהרי ברור שאם היתה סמיכות בין המאורעות ישנו קשר ושייכות ביניהם. עוד צ"ב בפרשת המתאוננים דנתלוננו על המן שלא חפצו לאוכלו ואמרו זכרנו את הדגה וכי וקשה הרי טעמו במן כל טעם שבעולם וא"כ מה חסרו להם האבטיחים הבצלים וכד'.

ועוד יש לדקדק שאמרו "זכרנו את הדגה וגוי חינם". וכי באמת קבלו את כל אלו חינם, הרי אפילו תבן ללבוך לא קבלו בחינם ק"י מיני מאכל יתרים שלא יקבלו בחינם. ואכן חז"ל דרשו חינם מן המצוות, כלומר שזכרו את חייהם במצרים שהיו פטורים מן המצוות. וצ"ב מה שייכות בין רצונם לפרוק עול מצוות לתלונתם על המן דמה כל זה שייך למן.

עוד יש לדקדק במה שדרשו חז"ל וירא משה את הענב בוכה למשפחותיו דהיינו על עסקי עריות שנאסרו להם, כלומר שבמתן תורה וצ"ב מה שייכות בכייתם על העריות לבכייתם על המן.

והנה במשנה (אבות פ"ה מ"ד) נאמר עשרה נסיונות ניסו אבותינו את הקב"ה במדבר. ובגמ' בערכין (ט"ז, ט"ז) אמרו שהיו שנים בים ושנים במים שנים בשלל אי במרגלים ואי בעגל. והוקשה לתי"ט (שם) מדוע נעלם נסיון המתאוננים. ומכאן הוכרח לו דהמתאוננים והמתאונים האספסוף שהתלוננו על המן אחד הוא. והיינו דכתיב "יירשבו ויבכו", ששבו לתלונתם והתאוננותם הראשונה. והנה הקשה בתוס' בשבת (ק"ט, ט"ז) על האמור בגמ' דנכתבה פרשת וירי בנסוע להפסיק בין פורענות לפרענות והרי עדיין יש פורענויות סמוכות פורענות המתאוננים ופורענות האספסוף. ותי"ץ התי"ט שם דמוכח דפורענות המתאוננים והאספסוף חד. והנה בגמרא הקשה המקשו "פורענות שניה מאי היא" ולא הקשה פורענות ראשונה מאי היא, ובדאי היה פשוט לו למקשו דזיהי הענב כמתאוננים היא פורענות הראשונה שהתלוננו על הר ה' וברחו כתינוק וכי ולכן הקשה מהי פורענות שניה, וע"ז השיב הת"רצן דפורענות ראשונה הוא ויסעו מהר ה' ופורענות שניה הוא המתאוננים והאספסוף וכלוהו חד נינהו. כ"כ התי"ט שם. ונראה מתוך זה שיש קשר בין דהמתאוננים, דפורענות הראשונה הוא שנסעו מהר ה' כתינוק הבורח וכי ופורענות השניה היא המתאוננים והאספסוף דכלוהו חד. והמקשו היה ברור לו דהמתאוננים הוא גם על הר ה'. ואפשר דגם הת"רצן מודה לו רק שהוא מחדש דההתאוננות על הר ה' והתלונה על המן שורש אחד, וצ"ב מהו שורש כל התלונות הללו.

ואשר יראה לבאר עפ"י דברי רבותינו בסוגיא זו, כי אמרו חז"ל לא נתנה תורה אלא לאוכלי המן (תנחומא בשלה) והביאור בזה כי דרשו חז"ל עה"פ ויתיצבו בתחתית ההר מלמד שכפה הקב"ה עליהם הר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו פה תהא קבורתכם. וצ"ב למה היו צריכים לכפיה זו ולא סגי באמירת נעשה ונשמע. אלא רואים שלא די בקבלה מתוך הסכמה כי קבלה מתוך הסכמה יש בהסכמה שבזמן אחר לא ירצו לקבל ויחשבו שישנה אפשרות שלא לקבל ויחזרו בהם מקבלתם. וע"ז הראם ה' שאין שתי ברירות אלא רק ברירה אחת והיא הבחירה בקיום רצון ה' כי היפך מזה הוא מוות וכמו דכתיב "ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע" כלומר אין שני דרכים לפני האדם כי כל ניתוק מעץ החיים הוא מוות, כלומר, דרך שאינה קיימת. אלא שיצה"ר מכניס דמיונות לאדם כאילו יש עוד דרך שהיא דרך פריקת עול ולקושטא אי"ז אמת. ואת לימוד זה לימדם הקב"ה בכך שהראה להם בחוש שהאמת היא שהאדם מוכרח לקיים את התורה ואי"ז תלוי ברצונו. ולזאת האכילם הקב"ה מן שעליו נאמר "לחם אבירים אכיל איש" וזוהו המן שמלאכי השרת אוכלין אותו". כלומר שהמן זהו מזון מלאכים, ותוכנתם של המלאכים שכל עבודתם כמוכרחים, דהיינו לפי שהן נמצאים ללא יצה"ר והם רואים את כל סדרי הנהגת הקב"ה אי"כ האמת אצלם ברורה ללא מסכים והם רואים בחוש ש"אין עוד מלבדו" שאין כל צד אחר ודרך אחרת אי"כ עבודת ה' אצלם ברורה היא ומוכרת כי אי"א להתנהג ולחשוב בדרך אחרת. ולפיכך כשעם ישראל אכלו מן הם נעשו "כמלאכים" כלומר שנעשו כמוכרחים לקיים רצון ה' ולא היה להם כל צד ומקום לרצונות גשמיים כי ראו בבירור ובחוש כמלאכים שהכל זה שקר וכל הגשמיות הוא דמיון והבל ושקר גמור ואין מקום להתאוות לה וכל תשוקתם היתה רק לאמת הברירה והברורה שהיא הרוחניות ועבודת ה'. וממציאות זו קצה נפשם וכמו שדרש האלשיך הקי על הפסוק "והאספסוף אשר בקרבו התאוה תאוה" שהתאוה שתהיה להם תאוה. כלומר שלא רצו לחיות כמלאכים המוכרחים לעבודת ה' ואשר אין להם כל תאוה לגשמיות וחפצו שתהיה להם שייכות לגשמיות, שתהא להם תאוה גשמית ומציאות בחירה של גשמיות מול רוחניות ולא יהיו במציאות רוחנית בה אין כלל צד גשמי כי האמת הרוחנית ברורה ובהירה וכל צד גשמי כאין ותוהו הוא. ועתה נבין שכל תלונתם היו סביב נקודה זו, הפורענות הראשונה היא "ויסעו מהר ה'" כתינוק הבורח מבית הספר, ודקדק הכתוב מהר ה' דהיינו אותו הר ששלחו אתו ודרשו שיהיה שם. וזאת היתה ה"ה" מאותה כפיה ומאותו הכרח הם ברחו כי לא רצו לחיות כמלאכים המוכרחים לעבודת ה'. והפורענות השניה קשורה לראשונה ומאותו שורש באה שהתלוננו על המן שהמן הוא זה שהיה גורם לעשותם כמלאכים רוחניים ללא כל תאוה גשמית כי היה מאיר את עיניהם כמלאכים אשר פועלים כמוכרחים לרצון ה' מגודל בהירות ראיית האמת. ועוד התלוננו "זכרנו את הדגה אשר אכלו במצרים חינם" ודרשו חז"ל חינם מן המצוות, כלומר שהם זכרו שבמצרים היו חיים אחרים חיים שבהם יש תאוות גשמיות ללא רוחניות. ואף שבדאי לא חפצו לפרוק עול אבל מ"מ רצו שתהיה להם האפשרות גם לחוש דרך אחרת דרך של גשמיות וזוהו "זכרנו", כלומר רצו זאת הם במציאות שאי"א לחוש גשמיות כלל אלא הם רק רוחניים והתחושה הגשמית נשארה להם "בשכרון" בלבד לא היה נח בעיניהם ורצו להיות כבני אדם פשוטים המרוגשים וחשים בתאוות גשמיות ובחורים בעבודת ה' הרוחנית. (זאת עפ"י הקדמתו הנפלאה של רבנו השב שמענתא לספרו).

ואותו שורש ואותו יסוד היה בכייתם על עסקי עריות שבכו שנאסרו להם קרובותיהם, שאין כוונת בכייתם על עצם האיסור אלא שהרי כבר הקשו חז"ל מדוע נאסרו קרובותיהם הרי עם ישראל בזמן מתן תורה היו כגרים גמורים שנימולו וטבלו לשם יהדות וקיי"ל (ביבמות) דגר מותר באחותו שהרי הוא קטן שנולד דמי. ותי"רצו דקדק גר שנתגייר מדעתו הרי הוא קטן שנולד אבל גר שנתגייר בעל כרחו אינו קטן שנולד. ואי"כ הם שקבלו תורה כמוכרחים ועומדים נתגיירו בעל כרחם ולא נעשו כתינוק שנולד ולכן נאסרו בקרובותיהן ועל שורש זה שקבלו תורה כמלאכים המוכרחים אל האמת הם בכך.

ועתה נבין מדוע נעשו הסימניות מהאות נ' כי ידוע מה שאמרו בזוה"ק שעם ישראל במצרים כמעט ירדו אל שער הני בני שערי טומאה, ואם היו נכנסים אל שער הני לא היתה יציאה משם לעולם. ולמדנו מזאת ששער הני זהו מקום שהמגיע לשם כבר אינו רואה צד קדושה כלל אלא הוא במציאות "המוכרת" אל הטומאה, וזה לעומת זה עשה אלוקים. ואף שער הני בשערי הקדושה זהו שער שבו אין צד טומאה כלל ומי שהגיע אל שער זה נעשה כמוכרח אל הקדושה ואינו יכול לצאת מן הקדושה אל הטומאה דאינו רואה ומרגיש כבר צד טומאה כלל ועיקר. וידוע כי הדגים נקראו נוניא (ותרגום אונקלוס על הפסוק זכרנו את הדגה תי דכרנא ית נוניא) ודג הוא "נוני" וזהו משום שהם נמצאים בים וים גם הוא בגי' נ' וכפי שאמרו בברכות שאמרו הדגים לשועל שאין הם יכולים לצאת ממקום חיותם שהוא הים וברחוץ הרי"ז מוות בשבילם. וזהו ממש ענין שער החמישים שהוא מקום ההכרח וכשם שהדגים

המשך בעמוד הבא

לעילוי נשמת
מזהר"ר חיים בן שלמה עדני זצוק"ל
מרא דאתרא דאליכין, תנעב"ה

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לזש"ק
שלום בן יעקב ומירב
טליה בת מנשה

מחידושי רבותינו

והרעותם בחצוצרות (במדבר י' ט)

פי ר' מהר"ח זינעא, דשני הכרוזים המכריזים על האדם, אי מכריז טוב, ואי מכריז רע, והייס בי יצרים, ולזה צריך הרעה בפה בחצוצרות כסף. ר"ל שיתפכו שניהם לרחמים שהוא סוד כסף ע"י התשובה וההתרעה וההכנעה, ועי"ז ינוכרתם לפני ה' אלדיכם ולא תהיו נשכחים למעלה. וכי תבאו ארצות אביי"ת, כי בזכות אבותיכם הקי, אתם נושעים (ע"כ).

ועוד ע"י הרמז, וכי תבוא מלחמה בארצכם, ר"ת במו"ת, ותרגום במות, רמתא. וידוע שהנשמה היתה מקודם בואה לעוה"ב במרומים, והוכרחה לירד בע"כ לתקן חסרונה לרעות בגנים וללקוט שושנים. אותם שנפלו בעת שבירת הכלים ז' מלכין דמיתו, והייס רפ"ח ניצוצין כידוע ליי"ח, ועל כל נשמה לתקן רפ"ח ניצוצין שלה, כדי שתזכה להתענג באור פני מלך חיים, ותעמוד שם לעולם. ועז"א, על כרחך אתה נולד. וזהו, וכי תבוא מלחמה בארצכם, היא המלחמה הגדולה מלחמת היצו"ר המסית ומדיח את האדם מיום צאתו ממעני אמו העולם, והוא מנגד ליצו"ר, ושניהם נלחמים זבי"ז, עד שאחד מכניע את השני אם לטוב אם להפסד. ולכן צריך האדם לאזור כח וגבורה כנגד יצו"ר, והי"ת יעזור לו, כמשרז"ל בא לטוהר מסייעין אותו. והנשמה היא מכרעת לטוב לעזור לו להוציא ניה"ק העשוקים בד הטי"א, ע"י לימוד התורה והמצות שלו. וז"ש 'על הצר הצורך אתכם והרעותם ר"ת וס"ת בגי' רפ"ח ע"ה. הצורך אתכם שהייס, הקליפה העושקת רפ"ח ניה"ק של אדם. וז"ש איזהו גבור הכובש את יצרו והפך אותו מרע לטוב, ממר למתוק, מחשך לאור, להוציא יקר מזולל כיתרון האור מן החשך. והתורה נקי עץ החיים שני עץ חיים היא למחזיקים בה', וזהו עץ המוציא פרי, ואם לאו, הוא אילן סרק יער צומח עצים. וזהו כשעו"סקים בה שלא לשמה. ולית לך מלה באורייתא דלית בה כמה רזין כמה טעמין, ולכן נקי עה"ת.

ואמר שלמה העי"ה כמה תוכחותיו, יט"ף דבר הכל נשמע את האלדיים ירא ואת מצותי שמור כי זה כל האדם, ר"ל, כי זה תכלית בריאת האדם לידע למה נברא ומה עליו לתקן בחיים חיותו, כדי להועיל לעצמו. וזהו סוף דבר, ס"ת רפ"ח עם האותיות והתיבות. ופי' הכל נשמע לי קיבוץ, כמו יישמע שאלו את העם, ור"ל לקבץ את הנידחים שלו כנ"ל. וזהו תכלית כל

הבריאה. מכת"י. (יאפיקי מיס' למח"ע יעבץ זצ"ל)

בדרכיהם אתהלך...

ישראל וקודשא בריך הוא חד הוא

רבי דוד תינה זצ"ל היה קרוב משפחה של הרב סאלם חתורש, הוא למד תורה אצלו. והיה ר' דוד בקי אף בשפה הערבית קרוא וכתוב. מקצועו היה צורך כסף ומתקן נשק. הופעתו היתה אומרת כבוד, ומעידה על יופי בהירותו ונקיותו.

פעם נטפל אליו גוי מחכמי אומות העולם, ולאחר שהתפעל מידיעותיו ומהשפה הערבית השגורה בפיו, אמר לו. 'חבל שאתה יהודי'. השיב לו הרב, מה אצלך יהודי לא טוב?! חרה אף הגוי ענה ואמר, היהודי התקלל בקורען (מנהיגו שמכניס את תורתם כד) וכך כתוב, 'ולענאם כמה לענא אצחאב אל סבתי'. ר' דוד העיז כלפיו ואמר לגו, אי לך מיום הדין, אתה יודע שאתה מחרף כלפי מעלה, אינך יודע שהשם הוא יהודי?!

באותה שעה רץ הגוי ללשכת השופט של האזור, והחל להשתולל שהיהודי הוציא מפיו דברים חמורים, וביקש להזמין את ר' דוד אל השופט מיד. אך השופט שאל אותו, מה אמר היהודי? והלה ענה, אסור לי להוציא את הדברים מפי כלל, והחל לנשך את אצבעו ולצעק, אסור אסור. השופט נתן הוראה לסחוב אותו מהלשכה, כי הוא כנראה משוגע, ורי' דוד לא הוזמן.

כשנודע לרי' דוד מה שקרה, הודה להי"ת שסתם פי המקטרג. וכשפגש עם הרב סאלם סיפר לו מה שקרה. אמר לו הרב סאלם, מה לך ולצרה הזאת שח"ו היית גורם לעצמך נזק חמור. השיבו ר' דוד, מורי סב, אני צודק בתשובתי לטיפש הגוי, שכן אם נקח יו"ד מהשם יהודי ונניחנה בדלת, יצא לנו שם ה' בדיוק, השיבו הרב סאלם, ביני לבינך נכון, אבל אין לומר לגוים כך, הזהר. (יהודי צעדה וסביבותיה עמ' 101)

מרבני הקהילה

המשך מהעמוד הקודם

בחינת חיים מתוך הכרח בראיה בחירה וברורה ובהרגשה שכל צד אחר הוא מוות. ויש בחינה כזו של הכרח בצד הטומאה ויש בחינה של הכרח בצד הטומאה, וזהו שאמרו עם ישראל זכרנו את הדגה וכי' שהיה רצו לצאת מן החיים המוכרחים אל הקדושה ורצו שיהיה להם תחושה והרגשה של גשמיות ושתהא להם בחירה בין טוב ובין רע ושתהא להם גם מוחשיות בהסתור הרוחני ובהרגשה הגשמית כביכול יש בה ממש. וזהו שכברו מן הני של הקדושה שהיה שרוין בו מזמן מתן תורה ורצו לחזור אל מצרים להיות שקועים בני של הטומאה. ועל כן הפריד הקב"ה בין שתי הפרשיות באות נ' לרמוז אל שער הני דקדושה שרצו לברוח ממנו וגם אל הדגים הנקראים נוניא הנמצאים בי"ם הוא שער הני שהוא חיי ההכרח והראיה הברורה שיודעים שחוץ מן המים זהו המוות. ובכך יובן הרמז שהדגים יש להם 'עינא פקיא' שאין עיניהם נסגרות לעולם. והענין בזה שכל בעלי החיים ישנה אצלם מציאות של דמיון שקר וזהו 'סגירת העיניים' שסגירת העין מנתקת את האדם מן האמת ומכניסה אותו אל עולם של שקר בדמיון שהוא אמת, אבל הדגים בכל עת וזמן הם בעינא פקיא כלומר שאין אצלם זמן של דמיון וכיסוי האמת אלא לעולם הם רואים את האמת הבחירה והברורה. וזהו משום שיודעים הם שחוץ מן המים זהו המוות ורק שם הוא מקום חיותם. ולכן הדגים שייכים אל הי"ם הוא שער הני, שהוא הרגשת בחירות האמת כמלאכים המוכרחים אל האמת כי מרגישים שהשקר הוא שקר ותורה, ומבחינת הדג ובחינת הים ברחו העם ישראל ולכן הם היו הסימניו"ת. והבן.

מהליכות אבותינו

עזרת האשה בכלכלת הבית

אמר החכם מכל אדם, 'יבטח בה לב בעלה... דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפי' (משלי לא. יא-ג). אמותינו הקדושות והצנועות בתימן, השתדלו כמיסת ידן לעזור במה שבאפשרותן בכלכלת ביתם. נעלה את מנהגן של נשות יהודי צפון תימן, כפי שהעלן בספר 'יהודי צעדה וסביבותיה' (עמ' 23-22, במעט חסודי ותיקוני ש"ן):

האשה ראתה את עצמה, מחויבת לעזור לבעל בהוצאות החזקת הבית ולכלכלת המשפחה בכלל ופרט. המקצוע הנפוץ ביותר בין הנשים היהודיות בצפון תימן, היה מקצוע הקליעה (אלכאץ), שעיקרו קליעת סלים גדולים וקטנים לשימושים שונים ומגוונים. חומרי 'אלכאץ' הם שני סוגי צמחים, האחד נקרא 'ציאיני', עדין כמו עור הכבש, והשני נקרא 'מאעזי', קשה כעור העזים. וכל הצבעים והקישוטים הדומים לפרחים נעשים מה'ציאיני' הסובב את החוליות.

הנשים היו קובעות מקום מיוחד לפגישותיהן בעבודת 'אלכאץ', כל פעם אצל אחת מהן אחו"צ, והנעומו עבודתן בשירה במקלה, כשהמומחית שבהן מנצחת על המשקל והנעימה של השירים. מפגשי עבודה אלו היו נערכים עד לשקיעת החמה. [להלן פירוט המקצועות של מקצוע הקליעה: א. 'מטארח' קטנים- אלו הם כלים המיועדים לאחסון כיבודים שונים המונחים על השולחן. ב. סלים קטנים יפפיים מאד- לאצור בהם מיני מקטורות של בשמים, כגון, 'יכוני', וכן בקבוקי בושם קטנים. המכסה של הסלים עשוי כמגדל, רחב מלמטה ודק מלמעלה. ג. 'מטארח' גדולים- אלו הם כלים המיועדים לאחסון מצרכים שונים כדי להעבירם ממקום למקום. ד. 'אלמאידה'- זהו כלי ההגשה לכל מיני דברי מאפה, לחות, מגפי, ופיתות, ובאמצעו מקום מיוחד בפני עצמו באמצע 'המאידה' לשים בו הצלחת הגדולה של המרק. אומנות גדולה נעשית במאידה זו, מצד החומר שלה והצבעים היפים השונים שבחוליותיה הרבות. ה. 'ירבעה'- כלי גדול הנישא על הראש, משמש לנישאה בו עומס של דברים שונים, מעיר לעיר. אין לך שום אשה שאין לה כלי כזה, וכו' היא נושאת את צרכיה השונים ממקום למקום.]

מחוץ לעיר צעדה, ישנו גם שוק 'אלכאץ', בכל יום ששי, ובו מציגות הנשים היהודיות את תוצרתן כל אחת לפי דרכה. יש ביניהן הסכם, שאין להתחרות על המחיר כלל וכל אחת תשמור על כבוד חברתה, ותמכור את תוצרתה כרצונה. נשים ערביות רבות מכל האזור, מגיעות אל שוק 'אלכאץ', לקנות מכל הבא ליד. וזהו יום הריוח הגדול של הנשים היהודיות.

לאחר מכן כל אחת חוזרת הביתה עמוסה מכל טוב, ממחיר תוצרתה, לבשר לבעלה על הריוח הטוב שנפל בחלקה. ויש להוסיף שלא רק בשוק 'הכאץ' נמכר הכאץ, אלא גם בכפרים הערביים שסביב לעיר, מבוקש ונמכר במחיר הגון, עכ"ל.

בי"ה גם היום הנשים מסייעות לבעליהן, אך יש לתת הדעת על גדרי צניעות כאמותינו הקדושות.

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,

דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,

יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

הרב סאלם בן סעיד חדה זצ"ל

היה דיין בעירו חדה שבמחוז שרעב. אחד מתלמידיו המובהקים הוא הרב המקובל מרדכי שרעבי. אמנם התגרר בחדה, אך היה לו חדר בית דין מיוחד בשוק הגדה, שהיה מקבל בו קהל והיה מדריך שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו ועוסק בעניינים שונים. בעת הצורך עשה פעולות מעל הטבע למנוע שפיכות דמים וכיו"ב. נפטר ונטמן בעיר חדה.

לומדים גם בנסיעה בזרם להרצליה

התודה...

הברכה...

לידידי התלמוד תורה, השוכנים בארץ בדרומה, וידם תמיד להרים נדבה נטויה, ומוסיפים על נתנתם ביד רמה משפחת כץ הי"ץ

יהא רעוא שיראנ ברצה בכל מעשי ידיהם, וחפץ ה' בידם יצלה, וכל זרעם בדרך ה' ילך ויפרח, וזכות תרומתם תעמוד לרפואה שלימה למרת שושנה בת יחיא מוסא, בתוך שאר חולי עמו ישראל, ויאריך ה' ימיהם בטוב ושנותיהם בנעימים, אכ"י"ר.

הערות, הארות ותשובות לחידות ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009 או במייל: Nahari@enativ.com

תפארת בנים

זכות במבצע
שיהיו אהבין זה את זה
נתנם לרפואת
זכאי ובתיה שמחי הי"ץ

משפחת משרקי מכיתה א' הפתיע את התלמידים בעוגה מיוחדת לשמח את התלמידים לכבוד חג מתן תורה

הזוכה בהגרלה הגדולה

סירה מתנפחת במבצע "שיהיו אהבין זה את זה" התלמיד הנעלה

סר שלום חסיד נ"י

יהא רעוא שיעלה במעלות התורה וחיירה, ויזכה לכל מדה טובה, ולשמחת בית השאובה, אמן

תלמידי הת"ת נסעו להרצליה לשמוע שיחת חיזוק והכנה לחג מתן תורה מפי הרה"ג יחיאל גרפי שליט"א רב הקהילות השכונות התימניות בהרצליה הרב שגם בחנם בשאלות משאלות שונות ואף שמעם כיצד אומרים את התורה בע"פ התפעל עד מאוד בידיעתם ובקיאותם ובירך כל אחד ואחד מהם

גני ילדים / תלמוד תורה

"עטרת חיים"

ע"ש המהר"ץ ורמב"ק זצוק"ל
לבני תורה ק"ק תימן - אלעד
רח' הרא"ש 2 טל: 03-9097022

בנשיאות ובחמונת מרן האגון הרב יצחק רצאבי שליט"א
בראשות הרב אליהו נהרי שליט"א

זה הזמן להוסיף בקדושה, בתורה וביראת שמים טהורה וצרופה, עם שמירת מסורת אבותינו הקדושים.

הודעה בדבר רישום לשנת הלימודים תשע"ח

הננו להודיע לציבור בני התורה כי נפתחה ההרשמה

לשנה"ל תשע"ח הבעל"ט

לגני הילדים גילאי 3-4-5
לכיתות התלמוד תורה

יש להצטייד
בצילום ת"ז
של שני ההורים
+ סכח

לרישום:

יש להגיע למזכירות הת"ת רח' הרא"ש 2, או להתקשר לטל: 03-9097022

אין בהרשמה התחייבות לקבלת התלמיד | קבלת התלמיד מותנית באישור ועדת הקבלה

לרפואה ובריאות איתנה

סעדיה עדי בן שלום צוברי ויוסף בן משה דנין

מתוך אריכות ימים ושנים